

SV tar avstand fra rasisme mot rom

Vedtatt av SVs landsstyre 3. juni 2018

Rasismen mot rom som vi ser i Norge er ikke noe nytt. Dette er en befolkningsgruppe som har blitt undertrykt og diskriminert i flere hundre år, og i dag lever de med få reelle rettigheter i mange land. Diskrimineringen av rom er utbredt i mange østeuropeiske land, og særlig i Romania. Rom har en lang historie av undertrykking bak seg.

Etter åpningen av EU- grensene i 2004 og 2007, har mange rom fra øst- og sentraleuropeiske land migrert til andre europeiske land, for kortere eller lengre perioder, for å søke bedre muligheter og støtte familien. I følge EUs byrå for grunnleggende rettigheter (FRA)¹ lever 80% av alle europeiske rom under fattigdomsgrensen i sine respektive land, hver tredje rom lever uten rennende vann og 50% av de mellom 6 og 24 år deltar ikke i utdanning. I Romania går kun 77% av rom-barn i skolepliktig alder på skolen.

Det store flertallet av rom som er i Norge kommer fra Romania. I Romania er det en utbredt holdning blant majoritetsbefolkningen at rom er fattige fordi de er late og ikke gidder å jobbe og at de ikke vil integrere seg. Det har blitt etablert et eget prosjekt for å integrere rom, men det fokuserer utelukkende på rom og at de må tilpasse seg, jobbe og gå på skole, mens majoritetens holdninger til rom ikke blir utfordret. Samtidig tar mange rom-foreldre barna sine ut av skolen fordi de blir mobbet eller fordi de ikke har råd til skoleutstyr og skolemat.

I dag eksisterer det også en holdning om at fattige rom selv har valgt å leve i ekstrem fattigdom og at de derfor ikke skal forvente pensjon og statlig hjelp når de blir gamle i Romania. For å kunne bekjempe fattigdom og hindre at rom lever i parallellsamfunn, er den rumenske stat nødt til å sikre et sosialt sikkerhetsnett som gjør det mulig for alle rumenske borgere, uavhengig av bakgrunn, å opprettholde en akseptabel levestandard.

Både i Norge og Romania har vi for liten kunnskap om hvilke mestringsstrategier som tvinger seg fram når folk har svært vanskelige levekår. Dette bidrar til at den offentlige samtalen om levekår i alt for stor grad handler om moralisme og personlig ansvar, også når det finnes solid kunnskap om hvor vanskelig det er å overvinne de strukturelle murene som bygges rundt folk som lever i fattigdom. Avsløringer om kriminelle nettverk som utnytter rom i organisert kriminalitet, krever både handling for å knekke disse kriminelle nettverkene, og arbeid for å unngå at mediene får tegne et bilde av at alle rom er involvert i organisert kriminalitet.

SV er stolte av å være et antirasistisk parti og vi vil vise solidaritet med rom. Hvis vi skal kunne bedre levekårene til denne undertrykte gruppen, må vi komme stereotypene og rasismen til livs, både i Norge og i Romania. Vi kan ikke forvente at rom skal løfte seg selv ut av fattigdom uten at samfunnet tar tak i roten til problemet, historikken og de bakenforliggende årsakene til fattigdommen. SV vil

¹ <http://fra.europa.eu/en/publication/2016/eumidis-ii-roma-selected-findings>

jobbe for å bedre roms vilkår i Norge, men samtidig stille tydelige forventninger til Romania og andre EU-land om at de må styrke roms rettigheter og jobbe mot diskriminering.

SV mener at:

- Innføring av tiggeforbud konsekvent må avvises.
- Staten må sørge for skikkelige overnattingsforhold og velferds- og sanitært tilbud for rom, dette kan ikke overlates til kommuner og ideelle organisasjoner alene.
- Rom skal ikke jages rundt av politiet.
- Norge må gjennomføre en større, nasjonal utredning av årsaker til fattigdom, både blant personer med permanent og sesongbasert opphold.
- Norge må stille krav, samt jobbe for at EU stiller krav, til at Romania dekker basisbehov som bolig, vanntilførsel, helsetilbud og en pensjon en kan leve av for alle sine borgere, også romminoriteten.
- Norge må stille krav, samt jobbe for at EU stiller krav, til Romania om at deres sosialpolitikk for rom skal omfatte kunnskap om rom i samfunnet og fokus på majoritetens rolle.